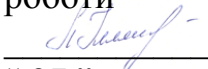

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Циклова комісія з соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної
роботи

 Людмила ІЛЛЯШЕНКО
“ 27 ” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

підготовки фахового молодшого бакалавра
освітньо-професійна програма **СОЦІАЛЬНА РОБОТА**
галузь знань **23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА**
спеціальність **231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА**
мова навчання: українська
статус дисципліни: обов'язкова

Чернігів - 2024

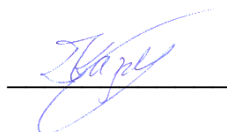
Робоча програма з дисципліни «Навчальна практика» складена на основі освітньо-професійної програми Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота. – “26” серпня 2024 р. – 13 с.

Розробник: **Аліна КОВТУН**
викладач кваліфікаційної категорії «спеціаліст»

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з соціальної роботи

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

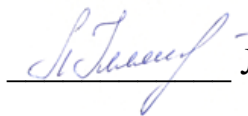

Дмитро КАЗІМІРОВ

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

Голова методичної ради

Людмила ІЛЛЯШЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 Соціальна робота	Обов'язкова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 231 Соціальна робота	Рік підготовки:
		2-й (БСО)
		Семестр
		4-й (БСО)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи здобувача фахової передвищої освіти – 15	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота
		90 год.
		Вид контролю:
		Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: закріплення у здобувачів фахової передвищої освіти теоретичних знань та практичних навичок роботи в центрі соціального обслуговування з клієнтами соціальної роботи.

Передумови вивчення дисципліни: до початку вивчення дисципліни здобувачі фахової передвищої освіти повинні мати загальні знання з «Теорія соціальної роботи».

Завдання:

- формування теоретико-методологічних основ соціальної роботи;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- навчання плануванню та організації робочого часу;
- формування та вдосконалення навичок ведення професійних записів;
- застосування на практиці знань, здобутих у процесі теоретичного навчання, і умінь самостійно приймати рішення;
- дотримуватися меж професійної компетенції;
- познайомитися з формами, методами, технологіями (як традиційними так і інноваційними) соціальної роботи в наданні соціальної допомоги, послуг різним категоріям населення;
- познайомитися із проектною діяльністю установи – бази практики;
- формувати власну етику і культуру професійної поведінки;

- розвиток креативного підходу, здатності до прийняття нестандартних (непопулярних) рішень у різноманітних проблемних ситуаціях;
- вдосконалення навичок науково-дослідної діяльності, збір та систематизація практичного матеріалу для написання наукових робіт.
- чітко дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку закладу, що є базою практики;
- розвивати в собі необхідні професійні якості соціального працівника;
- формувати у студентів уміння й навички саморефлексії.

На основі знань здобутих при проходженні навчальної практики у здобувачів фахової передвищої освіти формуються наступні **компетентності**:

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи.

СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.

СК 3. Здатність вести документацію під час виявлення потенційних отримувачів соціальних послуг.

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

3. Очікувані результати навчання

Під час проходження навчальної практики здобувачі фахової передвищої освіти мають досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньо-професійною програмою:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

У підсумку здобувачі фахової передвищої освіти повинні

знати:

- основні форми та методи роботи в центрі соціального обслуговування;
- визначення та суттєві властивості поняття «соціальна робота»;
- основні принципи та цінності соціальної роботи;

- основні напрямки регіональної соціальної політики щодо соціального захисту населення;
- типологію установ сучасної системи соціального захисту населення;
- правовий статус, організаційну структуру, відомче підпорядкування та нормативно-правову базу, що регламентує діяльність установи – бази практики;
- основні напрями діяльності, завдання та функції установи відповідно до нормативних документів;
- основні функції соціальної роботи та соціальних працівників на базі практики;
- перелік, зміст і юридичне оформлення документації бази практики;
- основні напрямки соціальної політики держави.

вміти:

- використовувати теоретичні знання у вирішенні професійних завдань;
- збирати й аналізувати інформацію;
- оцінювати проблеми та потреби клієнтів;
- аналізувати ситуацію клієнта та пропонувати можливі способи втручання на теоретичному рівні;
- впроваджувати основні методологічні принципи теорії соціальної роботи в практику;
- обирати найбільш прийнятні теоретичні підходи для втручання у соціальну ситуацію клієнта;
- встановлювати й підтримувати професійні стосунки з фахівцями й керівниками установ (організацій), що є базами практики;
- спостерігати, аналізувати й фіксувати зміст й особливості діяльності фахівців;
- встановлювати психологічний контакт із клієнтами служби (організації), компетентно брати участь в організації соціальної роботи спільно із фахівцями установи (організації), що є базою практики.

4. Програма навчальної практики

Тема 1. Загальне ознайомлення з базою практики (РН 1)

Практикант повинен ознайомитися: з правовим положенням, відомчим підпорядкуванням; зі структурою управління, його штатним розписом; із нормативно-правовим забезпеченням діяльності бази практики; з режимом

роботи і правилами внутрішнього трудового розпорядку; з аналітично-інформаційною довідкою щодо діяльності бази практики.

Тема 2. Мета, завдання та функції бази практики. Ознайомлення зі структурою та процесом управління бази практики. Функціональні обов'язки працівників бази практики (РН 1)

Практикант повинен ознайомитися: з метою, завданнями та функціями бази практики; з організаційною структурою бази практики; з контингентом місця практики (людьми поважного віку, пенсіонерами, особами з інвалідністю, сім'ями, іншими групами, опис проблематики); з вимогами, які пред'являються до працівників бази практики, їх духовного світу і особистих якостей; з основними функціональними обов'язками посадових осіб управління.

Тема 3. Охорона праці на робочому місці (РН 1)

Здобувач освіти під час практики повинен ознайомитись з:

- Положенням про систему управління охороною праці;
- Положенням про службу охорони праці;
- Положенням про комісію з питань охорони праці;
- Положенням про роботу уповноваженого трудового колективу з питань охорони праці;
- Положенням про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників з питань охорони праці;
- Положенням про організацію та проведення первинного і повторного інструктажу, а також пожежно-технічного мінімуму;
- Наказом про порядок атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативним актам про охорону праці;
- Положенням про організацію попереднього і періодичного медичного огляду працівників;
- Інструкцією з охорони праці для працюючих за професіями і видами робіт;
- Переліком робіт з підвищеною небезпекою;
- Переліком посадових осіб підприємства, які зобов'язані проходити попередню і періодичну перевірку знань з охорони праці.

Тема 4. Основні напрямки діяльності структурних підрозділів – місця практики. Прийом, оформлення та розгляд документів для призначення заповомоги бази практики (РН 1, РН 5)

Ознайомлення з: основними напрямками діяльності структурних підрозділів бази практики; робочим місцем спеціалістів бази практики; змістом та послідовністю операцій, які здійснюються при підготовці допомоги клієнтам; документами, які оформлюються на стадії підготовки допомоги, та правилами їх оформлення; соціальними загальнодержавними та регіональними програмами, що реалізуються за участю організації - місця практики.

Тема 5. Організація індивідуальної роботи з клієнтами бази практики. Прийом громадян з особистих питань. Робота з пропозиціями, заявами та скаргами громадян (РН 5)

Організація документообігу на базі практики. Ведення довідково-кодифікаційної роботи на базі практики. Організація прийому громадян з особистих питань. Графік особистого прийому громадян керівником та керівниками структурних підрозділів бази практики. Методи контролю за станом нормативно-правового забезпечення.

Тема 6. Технології обслуговування громадян структурними підрозділами бази практики (РН 5)

Здобувач освіти повинен ознайомитися з: виявленням клієнтів бази практики котрі потребують соціального обслуговування; порядком здійснення обстеження матеріально-побутових умов; визначення потреб у необхідності надання різних видів послуг; порядок укладання договору на здійснення соціального обслуговування; організацією та наданням соціального обслуговування громадянам, котрі цього потребують.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	Всього	с.р
Тема 1. Загальне ознайомлення з базою практики	15	15
Тема 2. Мета, завдання та функції бази практики. Ознайомлення зі структурою та процесом управління бази практики. Функціональні обов'язки працівників бази практики	15	15
Тема 3. Охорона праці на робочому місці	15	15
Тема 4. Основні напрямки діяльності структурних підрозділів – місця практики.	15	15

Прийом, оформлення та розгляд документів для призначення заповомоги бази практики		
Тема 5. Організація індивідуальної роботи з клієнтами бази практики. Прийом громадян з особистих питань. Робота з пропозиціями, заявами та скаргами громадян	15	15
Тема 6. Технології обслуговування громадян структурними підрозділами бази практики	15	15
Разом:	90	90

6. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин
1	Загальне ознайомлення з базою практики	9
2	Правове положення, відомче підпорядкуванням, структура бази практики, штатний розпис	9
3	Положенням про службу охорони праці	9
4	Мета, завдання та функції бази практики. Ознайомлення зі структурою та процесом управління бази практики. Функціональні обов'язки працівників бази практики	9
5	Охорона праці на робочому місці	9
6	Основні напрямки діяльності структурних підрозділів – місця практики. Прийом, оформлення та розгляд документів для призначення заповомоги бази практики	9
7	Організація індивідуальної роботи з клієнтами бази практики. Прийом громадян з особистих питань. Робота з пропозиціями, заявами та скаргами громадян	9
8	Технології обслуговування громадян структурними підрозділами бази практики	9
9	Ведення довідково-кодифікаційної роботи на базі практики. Організація прийому громадян з особистих питань.	9
10	Основні напрямки діяльності структурних підрозділів бази практики, робоче місце спеціалістів бази практики	9
	Разом:	90

7. Індивідуальні завдання

Робочим планом передбачено виконання здобувачами фахової передвищої освіти індивідуальних завдань. Практичні завдання полягають у розробленні тестів, слайд-презентацій, створення схем і таблиць, рефератів.

Даний вид робіт дозволяє сформувати у здобувачів освіти навички практичного застосування набутих теоретичних знань.

Метою самостійної роботи є перевірка засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань, які вони отримали у процесі проходження навчальної практики.

8. Методи навчання

Основним методом навчання є відвідання бази практики здобувачами фахової передвищої освіти, опрацювання та вивчення нормативних документів бази практики, та спостереження за роботою спеціалістів з клієнтами бази практики. Наступним етапом підведення підсумків навчальної практики є написання здобувачем фахової передвищої освіти звіту, в якому розгорнуто описаний план роботи.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний: усний контроль (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване, репродуктивне, реконструктивне, творче);

Тестовий контроль (тести відкритої форми, тести закритої форми);

Під час практичних занять коротко розглядаються теоретичні положення відповідно до тематичного плану занять, докладно розбираються приклади, за необхідності здобувачі освіти презентують підготовлені індивідуальні завдання або завдання підготовлені у малих групах. Активно використовуються такі методи: мозковий штурм, робота в малих групах, метод «вільний мікрофон».

Підсумковий контроль: залік.

Задля реалізації принципу диференціації та індивідуалізації навчання контроль проводиться з використанням різнорівневих завдань.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти застосовується 12-бальна шкала.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти на базі БСО.

І. Початковий рівень

1 бал - здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються здобувачем освіти окремими словами чи реченнями.

2 бали - здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

3 бали - здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

II. Середній рівень

4 бали - здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.

5 балів - здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.

6 балів - здобувач освіти може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.

III. Достатній рівень

7 балів - здобувач освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.

8 балів - здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача.

9 балів - здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

IV. Високий рівень

10 балів - здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем.

11 балів - здобувач освіти вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.

12 балів - здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

11. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 року №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 року № 322-VIII // Відомості Верховної Ради України. - 1971. - Додаток до № 50. - Ст. 375.
3. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14.01.1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 23. - Ст. 121.
4. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 року № 1045-XIV // Відомості Верховної Ради України. -1999. - № 45. - Ст. 397.
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 року № 1533-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 22. - Ст. 171.
6. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 року №1629- IV // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - №29. - Ст.367.
7. Закон України "Про зайнятість населення": Закон України від 05.07.2012 року № 5067-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. - № 24. - Ст. 243.
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 4. - Ст. 43.
9. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (Із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної ради, 1993, № 5, ст. 21.
10. Закон України «Про соціальні послуги» (Із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради, 2003, №45, ст.358.
11. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» (Із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради, 2001, № 42, ст. 213.
12. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» Із змінами та доповненнями. // Відомості Верховної Ради, 1993, № 16, ст.167. 40
13. Сімейний кодекс України // Голос України, 26 лютого 2002р. - № 38 (2789). – С.8-15. 8. 2006 рік в Україні став Роком захисту прав дитини. – Доступний з http://www.kmu.gov.ua/sport/control/uk/publish/article?art_id=71374&cat_id=700

Допоміжна

1. Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія. – К.: УДЦССМ, 2001. - 344 с. // Соціальна робота. Книга 1. – 342 с.

2. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А.Й. Капська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола; Заг.редакція А.Й. Капської. – К.:ДЦССМ, 2002. – 164с.
3. Батьків не обирають... (проблеми відповідального батьківства в сучасній Україні).- К.:А.Л.Д., 1997.-144с.
4. Грабська І. А. Насильство у подружніх стосунках: зарубіжний досвід досліджень та консультування / Грабська І. А. // Практична психологія та соціальна робота. - 1998.- № 9.-С. 20-23.
5. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України. — К.: Академпрес, 1999. 15.Ітан А. Нейдлман. Розумна політика стосовно наркотиків / Ітан А. Нейдлман. / Соціальна політика і соціальна робота. - №3. – 2001. – с.3-22. Коваль Л.Г., Зверєва І.Д., Хлебик С.Р. Соціальна педагогіка/Соціальна робота: Навчальний посібник/ Коваль Л.Г., Зверєва І.Д., Хлебик С.Р. – К.: ІЗМН, 1997. – 392с.
6. Коломінський Н.Л. Соціально-психологічне забезпечення діяльності соціальної служби. // Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування та ефективного функціонування. Матеріали науковопрактичної конференції. 12 травня 2005 року, м. Черкаси. / Ред. кол.: В.В.Москаленко, Н.І. Кривоконь, Н.М. Дембицька, - К.: Фенікс, 2005. – с.34.
7. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / За ред. А.Капської.- К.:ДЦССМ, 2003.
8. Надання допомоги „дітям вулиці” та соціально незахищеним дітям та молоді / За ред. С.Толстоухової, К.Акстман // Інформаційно-методичний збірник. - Випуск 3-4. - К.: Ліга соціальних працівників України, Інтернаціональний Союз Німеччини, 2003.
9. Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці/ За ред. проф. А.Й.Капської. - К.: Ліга соціальних працівників України, Інтернаціональний Союз Німеччини, 2003.-260с. 41
10. Соціальні служби – родині: Розвиток нових підходів в Україні / За ред. І.М.Григи, Т.В.Семигіної.- К.: К-Могилянська Академія,2002.
11. Трубавіна І.М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. Навчальний посібник/ І.М.Трубавіна.- К.: ДЦССМ, 202. - 132с
12. Формування здорового способу життя молоді: стратегія розвитку українського суспільства. Частина 1/ Ред.кол.: О.О.Яременко, О.В.Вакуленко, Ю.М.Галусян та ін.- К.: Держ.ін-т проблем сім'ї та молоді,2004.-164с.

12.Інформаційні ресурси

1. Про затвердження Порядку надання матеріальної допомоги по безробіттю, одноразової матеріальної допомоги безробітному та непрацевдатним особам, які перебувають на його утриманні, допомоги на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні : Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 20.11.2000 року № 309 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0917-00>.
2. Про затвердження Порядку професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних: наказ Міністерства соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України від 31.05.2013 року № 318/655 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1029-13>.
3. Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 15.06.2015 року № 613 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0821-15>.
4. Про затвердження Положення про державну службу зайнятості : Наказ міністерства соціальної політики України від 15.12.2016 року № 1543[Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1723-16>.
5. Про умови оплати праці працівників державної служби зайнятості : Наказ Міністерства соціальної політики України від 22.03.2017 року № 447 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0407-17>.
6. Про затвердження Порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 року № 432 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/432-2017-п>.
7. Про затвердження бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на 2018 рік : Постанова Кабінету Міністрів України від 7.02.2018 року № 54 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/54-2018-п>.

